

TANTÁRGYLEÍRÁS

A kommunikáció antropológiája / Anthropology of communication

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Tanszék	Hungarológiai Doktori Iskola
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési ciklus	Doktori képzés
1.6. Képzési program / Képesítés	Filológiai doktori képzés / A filológia doktora
1.7. Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy megnevezése		A kommunikáció antropológiája / Anthropology of communication				A tantárgy kódja		LHD 1103	
2.2. Az előadás felelőse			Prof. univ. dr. habil. TÁNCZOS Vilmos / Conf. univ. dr. habil. FAZAKAS Emese						
2.3. A szeminárium / gyakorlat felelőse			Prof. univ. dr. habil. TÁNCZOS Vilmos / Conf. univ. dr. habil. FAZAKAS Emese						
2.4. Tanulmányi év	I	2.5. Félév	1	2.6. Az értékelés típusa	E	2.7. A tantárgy jellege	Tartalom	DF	
							Kötelezőség	OB L	

3. Becsült összóraszám (a tanórai tevékenységek féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	4	ebből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium / gyakorlat	2
3.4. Összóraszám a tantervben	48	ebből: 3.5. előadás	24	3.6. szeminárium / gyakorlat	24
Az egyéni tanulásra (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) fordított idő megoszlása					óra
Tanulás tankönyv, előadásjegyzet, szakirodalom és jegyzetek alapján (ÖT)					48
További dokumentálódás könyvtárban, szakmai elektronikus felületeken és terepen					93
Felkészülés szemináriumokra/ gyakorlatokra/ laboratóriumokra/ projektekre, feladatokra, referátumokra, portfóliókra és esszékre					48
Tutorálás (szakmai tanácsadás)					12
Vizsgák					3
Egyéb tevékenységek					-
3.7. Az egyéni tanulás (ET) és önképzés (ÖT) összóraszámja					204
3.8. Féléves összóraszám					252
3.9. Kreditszám					10

4. Előfeltételek

4.1. tantervi	nincsen
---------------	---------

A dékáni hivatali jóváhagyás dátuma
A dékán neve és aláírása
Conf. univ. dr. Rareș MOLDOVAN

4.2. kompetenciabeli	angol, német vagy francia nyelvtudás (+ a disszertáció témájától függően további idegen nyelvek), amely lehetővé teszi a szakirodalom olvasását
-------------------------	---

5. Feltételek

5.1. az előadás megtartásának feltételei	Előadóterem, digitális tábla, internet-hozzáférés, valamint szakspecifikus adatbázisokhoz és szoftverekhez való hozzáférés
5.2. a szeminárium/ gyakorlat megtartásának feltételei	Szemináriumi terem, digitális tábla, internet-hozzáférés és szakspecifikus szoftverekhez való hozzáférés

6.1. A képzési program elvégzése révén megszerzett kompetenciák

Szakmai és kutatási kompetenciák	
A kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	Elmélyült ismeretek a filológia, az irodalom, a nyelvészet, az irodalomelmélet, a művelődéstörténet és a diskurzuselemzés területén
CP3	A fejlett kutatási módszerek és technikák elsajátítása: irodalmi elemzés, nyelvészeti elemzés, hermeneutika, filológiai kutatás, levéltári kutatás, korpuszelemzés, genetikus kritika, irodalomtörténet, kultúratudomány és komparatistikai módszerek
CP7	Az elsődleges és másodlagos források feltárásának, kiválasztásának, értelmezésének és kritikai hasznosításának képessége
CP8	Tudományos munkák, kutatási jelentések, tanulmányok, könyvfejezetek és a doktori disszertáció megírásának képessége a hazai és nemzetközi tudományos normák szerint
CP9	Szöveges, nyelvi, bibliográfiai vagy levéltári adatok feldolgozásának, rendszerezésének és értelmezésének képessége, ideértve a megfelelő digitális eszközök használatát is
CP12	A kutatási adatok felelős kezelésének képessége a nyílt tudomány (open science) elveivel összhangban, ideértve az adatkezelési terveket és a FAIR-elveket, valamint az eredmények nyílt hozzáférésű archívumokban/repozitóriumokban való elhelyezését
A kutatásetikára, -integritásra és -menedzsmentre vonatkozó kompetenciák	
A kompetencia kódja	Kompetencia
CE1	Az akadémiai etika és integritás elveinek ismerete és alkalmazása a doktori kutatás minden szakaszában, a 206/2004. sz. törvénnyel és az intézmény etikai kódexével összhangban
CE2	A plágium, az önplágium, az adatok kitalálásának vagy meghamisításának, valamint a kutatói jó gyakorlattól való egyéb eltéréseknek az elkerülésére való képesség
CE3	Egy doktori kutatási projekt megtervezésének, ütemezésének és irányításának képessége: célok, hipotézisek, módszertan, ütemterv, korpusz, források, eredmények és disszemináció
CE4	A szerzői jogra, a szellemi tulajdonra, a helyes hivatkozásra, a nyílt hozzáférésre és a digitális erőforrások felelős használatára vonatkozó elvek ismerete
CE5	A saját kutatás korlátainak kritikai értékelésére és a további kutatási irányok megfogalmazására való képesség
CE6	A kutatás etikai jóváhagyására vonatkozó intézményi eljárások (etikai bizottság) ismerete, valamint a tájékozott beleegyezésre és az adatok felelős kezelésére vonatkozó szabályok alkalmazása, adott esetben
Transzverzális kompetenciák	

A dékáni hivatali jóváhagyás dátuma
A dékán neve és aláírása
Conf. univ. dr. Rareș MOLDOVAN

A kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Fejlett szóbeli és írásbeli tudományos kommunikációs kompetenciák akadémiai, kulturális és szakmai kontextusban
CT2	Fejlett nyelvi kompetenciák nemzetközileg használt nyelveken, amelyek szükségesek a kutatás dokumentálásához, megírásához és eredményeinek bemutatásához
CT3	Fejlett digitális kompetenciák, ideértve az adatbázisok, digitális könyvtárak, bibliográfiakezelő eszközök, nyelvi korpuszok és mesterséges intelligencia eszközök kritikus és felelős használatát
CT5	Kritikai gondolkodás, szintézis, értékelés és érvelés kompetenciái tudományos és szakmai kontextusban
CT9	A tudomány kommunikálásának kompetenciái a nagyközönség és a nem szakértő csoportok felé (ismeretterjesztés, <i>public engagement</i> , kulturális hasznosítás)

6.2. A képzési programra jellemző tanulási eredmények

A tantárgy révén megcélzott tanulási eredmények		
A kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Sajátos szakmai (akadémiai) készségek (Specific academic skills)
CP1, CP3, CP7, CP9, CP12, CE1, CE4, CE6, CT1, CT2, CT3	4. Kritikusan értelmezze a releváns elsődleges és másodlagos forrásokat, szövegtörzseket, levéltári dokumentumokat és bibliográfiai anyagokat	4. Kritikusan használjon digitális eszközöket, adatbázisokat, bibliográfiakezelő programokat és adott esetben mesterséges intelligencia eszközöket, az akadémiai integritás normáinak tiszteletben tartásával
CP3, CP7, CP8, CE2, CE4, CT1, CT2, CT5, CT9	9. Megfelelően használja a szaknyelvet a hazai és nemzetközi tudományos kommunikációban	9. Kíérlelt, maga szintű kutatói szövegek írása, tiszteletben tartva a filológia szakterületére jellemző érvelési, hivatkozási, szerkezeti és stílusi normákat
CP7, CP9, CP12, CE1, CE2, CE3, CE4, CE5, CE6, CT1, CT3	10. Felelősen kezelje a kutatási adatokat a nyílt tudomány elveivel és a FAIR adatkezeléssel összhangban	10. Alkalmazza a kutatói etika és integritás normáit a doktori disszertáció elkészítésében és a kutatási eredmények disszeminációjában

7. A tantárgyra jellemző tanulási eredmények

Ismeret és megértés
1. A doktorandusz ismeri és megérti a kommunikáció antropológiájára vonatkozó fogalmakat.
2. A doktorandusz ismeri és megérti a tudományos kommunikáció, a tudományos sztenderdek és a kutatásetika legfontosabb szempontjait.
Sajátos szakmai készségek
1. A doktorandusz képes lesz elsajátítani azokat az elveket, amelyeket a tudományos kutatásban és saját szakterületén alkalmaznia és követnie kell.

A dékáni hivatali jóváhagyás dátuma
A dékán neve és aláírása
Conf. univ. dr. Rareș MOLDOVAN

2. A doktorandusz képes lesz felismerni a különböző típusú tudományos munkák és a kommunikáció különböző színhelyei, szereplői és funkciói közötti összefüggéseket és különbségeket. Ezek ismeretében képes lesz tudatosabban dokumentálódni, valamint bemutatni és/vagy megírni a doktori disszertáció elkészítését előkészítő tudományos munkákat: szemináriumi bemutatókat; tudományos előadásokat; tudományos tanulmányokat és recenziókat.

8. Tananyag

8.1 Előadás	Oktatási módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. A kommunikációról általában. A médiumok: szó, rítus, tárgy, írás, kép, elektronikus kép	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Barbier, Frédéric-Bertho Lavenir, Catherine: <i>A média története Diderot-tól az internetig</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2004. - Flusser, Vilém: <i>A technikai képek mindensége felé</i>. Budapest, 2004. - McLuhan, Marshall: <i>A Gutenberg-galaxis</i>. Budapest, Trezor Könyv- és Lapkiadó, Terjesztő Bt., 2001. - Nyíri Kristóf: <i>A hagyomány filozófiája</i>. Budapest, T-Twins Kiadó, Lukács Archívum, 1994. - Postman, Neil: <i>Amusing Ourselves to Death</i>. Public Discourse in the Age of Show Business. New York, Penguin Books, 1986.	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
2. Az oralitás. A nyelvi kommunikáció. Beszéddaktusok. Nyelvi performativitás. A szómágia. Az élő nyelv és a ritualizált nyelv. A hosszú távú memória. Emlékezés az oralitásban. Ars memoriae: a képek és a memória. Az archaikus népi imák példája	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Austin, John L.: <i>Tetten ért szavak</i>. A Harvard Egyetemen 1955-ben tartott William James előadások. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1999. - Fosztó László: Beszéd és moralitás: az eskü egy kalotaszegi magyarcigány közösségben. In: Ilyés Sándor–Pozsony Ferenc (szerk.): <i>Lokalitások, határok, találkozások</i>. Tanulmányok erdélyi cigány közösségekről. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 15. Kolozsvár, 2007. 81–96. - Péntek János: A ritualizált szöveg. In: Uő. szerk.: <i>Szöveg és stílus</i>. Szabó Zoltán köszöntése. Kolozsvár, 1997. 329–334. - Searle, John R.: <i>Beszéddaktusok</i>. Nyelvfilozófiai tanulmány. Budapest, AKTI–Gondolat, 2009. - Takács Szilvia: <i>A nyelvi mágia eszközei az epikus ráolvasó imádságokban</i>. Doktori disszertáció. Budapest, ELTE BTK, Magyar Nyelvészeti Doktori Iskola, 2004. - Tánczos Vilmos: <i>Nyiss kaput, angyal! Moldvai csángó népi imádságok</i>. Archetipikus szimbolizáció és élettér. Budapest, Püski Kiadó, 2001.	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
3. Az írás. A másodlagos oralitás. A szó és az írás viszonya. Az írás mint az oralitás segédeszköze. Interjúzás, szöveglejegyzés.	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Keszeg Vilmos: <i>Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség</i>. Egyetemi jegyzet. Kolozsvár, KJNT–BBTE, 2008. - Ong, Walter: <i>Szóbeliség és írásbeliség</i>. Budapest, Alkalmazott Kommunikációtudományi Intézet – Gondolat, 2010.		

Varga Mónika: Boszorkányperek lejegyzési és kommunikációs stratégiái. Módszer, párhuzam, problémák. <i>Magyar Nyelv</i> 114. 2018. 185–200.		
4. A rítusok. A rítusok és más médiumok viszonya. Rituális és ritualizált szövegek. A búcsú mint rituális dráma. A búcsú új kulturális ökonómiája. A tér mint humanizált produktum. Az új médiumok és a rítusok, a médiatudatosság kérdése. A határok lebomlása, köztesség, hibridizáció, virtuális jelleg.	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Berger Viktor: <i>Térre szőtt társadalmiság. A tér kategóriája a szociológiaelméletekben</i>. Budapest, L'Harmattan – Könyvpont, 2018 - Certeau, Michel de: <i>A cselekvés művészete. A mindennapok leleménye 1</i>. Budapest, Kijarat Kiadó, 2010. - Foucault, Michel: A hatalom mikrofizikája: In: <i>Uő: Nyelv a végtelenhez. Tanulmányok, előadások, beszélgetések</i>. Debrecen, Latin Betűk, 2000. 307–330. - Lefebvre, Henri: 1991 <i>The Production of Space</i>. Oxford, Basil Blackwell - Terkenli, Theano S.: <i>Landscapes of a New Cultural Economy of Space</i>. Eds. Theano S. Terkenli – Anne-Marie D'Hauteserre. Dordrecht, Springer, 2006. - Turner, Victor: <i>A rituális folyamat: struktúra és antistruktúra</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2002.		
5. A képek. A belső képek. Az irodalom fikciós képei. A neoplatonikus képhagyomány. A középkor képi univerzuma (a népi imák és a vizuális művészetek kapcsolata). A romantika. Az archetípusok és más 20. századi mítoszelméletek. A magyar szimbólumkutatás A technikai képek	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Belting, Hans: <i>A hiteles kép</i>. Budapest, Atlantisz Könyvkiadó, 2009. - Gombrich, E. H.: <i>Icones smbolicae</i>. A szimbolikus kifejezés filozófiai és ezek hatása a művészetekre. In: Pál József (szerk.): <i>Az ikonológia elmélete</i>. Ikonológia és műértelmezés 1. Szeged, 1997. 31–114. - Frye, Northrop: <i>A kritika anatómiája</i>. Budapest, Helikon Kiadó, 1998. - Panofsky, Erwin: <i>A jelentés a vizuális művészetekben</i>. Tanulmányok. Budapest, Gondolat, 1984 (2. kiad.: Bp., ELTE BTK, 2011.) - Szőnyi György Endre: Panofsky és Gombrich rendszerei. In: <i>Pictura & Scriptura</i>. Hagyományalapú kulturális reprezentációk huszadik századi elméletei. Szeged, JATEPress, 2004. 75–114. - Szőnyi György Endre: <i>Pictura & Scriptura</i>. Hagyományalapú kulturális reprezentációk huszadik századi elméletei. Szeged, JATEPress, 2004. 53–74., 203–227.		
6. A vizuális kommunikáció. A fényképezés. Az antropológiai film. Munkamódszerek. Etika. Archiválás.	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Nichols, Bill: A dokumentumfilm típusai. <i>Metropolis</i> XIII. 2009. 4. 20–41. - Halmos Ádám (szerk.): <i>A valóság filmjei</i>. Tanulmányok az antropológiai filmről és filmkatalógus. Budapest, Daléktus Fesztivál, Palantír Film Vizuális Antropológiai Alapítvány, 2004. - Tánczos Vilmos: Az elhagyott szolga lázadása, avagy gondolatok a néprajzi dokumentumfilmről. In: Halmos Ádám–Füredi Zoltán (szerk.): <i>A valóság filmjei</i>. Tanulmányok az antropológiai filmről és filmkatalógus. Budapest, [dialektus] Fesztivál. Magyar Néprajzi és Antropológiai Filmszemle, 2004. 83–92.		

7. A tárgyak és az ember. Az élő és a halott tárgy. Hagyomány és újítás. A tárgyak és az emlékezet. A tárgyak narratívái. A tárgyak és az identitás. A muzeológia	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Assmann, Jan: <i>A kulturális emlékezet</i>. Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban. Budapest, Atlantisz Könyvkiadó, 1999. - Baudrillard, Jean: <i>A tárgyak rendszere</i>. Budapest, Gondolat, 1987. - Pina-Cabral, Joao de: The ethnographic present revisited. <i>Social Anthropology</i> 8 (2000). 3. 341–348. - Wilhelm Gábor: <i>Antropológiai tárgymélet</i>. Néprajzi Múzeum, Budapest, 2016. (Tabula Könyvek 13.)		
8. Az írás mint az emberi civilizáció fontos lépése	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Goody, Jack – Ian Watt: Az írásbeliség következményei. In: Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.): <i>Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig</i>. Áron Kiadó, Bp., 1998, pp. 111–128. - Mlodinov, Leonard: <i>Az emberi gondolkodás rövid története</i>. Talentum Tudományos Könyvtár. Akkord kiadó, 2018. pp. 54–77. (Civilizáció c. fejezet) - Osváth Gábor: Az íráskép mint szimbólum. In: Gecső Tamás – Sárdi Csilla (szerk.): <i>A kommunikáció nyelvészeti aspektusai</i>. Kodolányi János Főiskola – Tinta könyvkiadó, Székesfehérvár – Budapest, 2009. 190–194.		
9. Írásbeliség és szóbeliség	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Keszeg Vilmos: <i>Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség</i>. KJNT, 2008 pp. 13–113. (Az írás kutatása c. fejezet) - Nyíri Kristóf: Bevezetés. Adalékok a szóbeliség-írársbeliség paradigma történetéhez. In: Nyíri Kristóf – Szécsi Gábor (szerk.): <i>Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története Homérosztól Heideggerig</i>. Áron Kiadó, Bp., 1998, pp. 7–20. - Várkonyi Nándor: <i>Az írás és a könyv története</i>. 1943 (Beszéd és írás; Írás és műveltség c. fejezetek) http://mek.niif.hu/01600/01653/html/00.htm		
10. Írásszokások	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Keszeg Vilmos: <i>Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség</i>. KJNT, 2008 pp. 115–186; 283–310. (Írásszokások; Írás és emlékezet; Az élettörténet: a személyes múlt megkonstruálása c. fejezetek) - Hoppa Enikő: Nyelvjárás és írásbeliség. In: Gecső Tamás – Sárdi Csilla (szerk.): <i>A kommunikáció nyelvészeti aspektusai</i>. Kodolányi János Főiskola – Tinta könyvkiadó, Székesfehérvár – Budapest, 2009. 106–110.		

11. A nyelv, a beszéd és a kommunikáció	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
Keszeg Vilmos: <i>A beszélés antropológiája</i>. KJNT, 2018 pp. 21–66. (A nyelv, a beszéd és a kommunikáció kutatása c. fejezet)		
12. Beszédszokások és közösségi identitás	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Dobos Csilla: A kommunikáció szemantikai aspektusai a szakemberek és a laikusok közötti diskurzusban. In: Gecső Tamás – Sárdi Csilla (szerk.): <i>A kommunikáció nyelvészeti aspektusai</i>. Kodolányi János Főiskola – Tinta könyvkiadó, Székesfehérvár – Budapest, 2009. 79–84. - Fóris Ágota: A terminológia szerepe a többnyelvű Európában. In: Benő Attila – Fazakas Emese – Zsemlyei Borbála (szerk.): <i>Többnyelvűség és kommunikáció Kelet-Közép-Európában</i>. XXIV. MANYE Kongresszus (Kolozsvár, 2014. április 24–26.) előadásai. EME, 2015. pp. 25–33. - Keszeg Vilmos: <i>A beszélés antropológiája</i>. KJNT, 2018 pp. 21–66. (Beszédszokások, beszélésstratégiák c. alfejezet)		
13. Ítélezés, sztereotípiák, előítéletek	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Fine, Gary Alan: Szóbeszéd és pletykázás. In: Síklaki István (szerk.): <i>Szóbeli befolyásolás II. Nyelv és szituáció</i>. Typotex, Budapest, 2008. pp. 305–320. - Holló Dorottya: <i>Értsünk szót! Kultúra, nyelvtanítás, nyelvhasználat</i>. Akadémiai kiadó, Budapest, 2008. pp. 71–85 (Sztereotípiák, előítéletek, alkalmazkodás c. fejezet) - Maas, Anne: A csoportok közötti nyelvi elfogultság: a sztereotípiák fenntartása a nyelv segítségével. In: Síklaki István (szerk.): <i>Szóbeli befolyásolás I. Nyelv, gondolkodás, kultúra</i>. Typotex, Budapest, 2008. pp. 303–341.		
14. A manipuláció és a meggyőzés	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Cialdini, R. B., Goldstein, N. J. (2004). <i>Social Influence: Compliance and Conformity</i>. <i>Annual Review of Psychology</i>, 55, 591–621. DOI: 10.1146/annurev.psych.55.090902.142015. https://www.annualreviews.org/doi/10.1146/annurev.psych.55.090902.142015 - Fowler, George: Hatalom. In: Síklaki István (szerk.): <i>Szóbeli befolyásolás II. Nyelv és szituáció</i>. Typotex, Budapest, 2008. pp. 231–254. - O’Keefe, D. J. (2016). <i>Persuasion and Social Influence</i>. In <i>The International Encyclopedia of Communication Theory and Philosophy</i>. DOI: 10.1002/9781118766804.wbiect0672. https://dokeefe.net/pub/OKeefe16ICTP.pdf		

8.2. Szeminárium és gyakorlat		
1. Médiumok a folklorisztikában (történeti áttekintés)	Beszélgetések. Egyéni bemutatók. Dokumentumok tanulmányozása. Interaktív előadás a megküldött dokumentumok alapján stb. Írott és szóbeli szövegek elemzése. Esettanulmányok. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Hegedűs Lajos: <i>Moldvai csángó népmesék és beszélgetések</i>. Néprajzi szövegek moldvai telepeseiktől. Bp., 1952. - Tánczos Vilmos: A moldvai magyarok (csángók) kutatásának múltja és jelene (etnográfia és nyelvészet). Előadás. Budapest, MTA, 2026. febr. 16. Online: https://www.youtube.com/watch?v=30jEi1S1FVo&list=PLfs1ZvoZ3qYQlnqNWy_Dwjg4xvLcSUUfx&index=36&t=1564s		
2. A nyelvi metafora: a „szürkületi táj” (E. Gombrich)	Beszélgetések. Egyéni bemutatók. Dokumentumok tanulmányozása. Interaktív előadás a megküldött dokumentumok alapján stb. Írott és szóbeli szövegek elemzése. Esettanulmányok. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Gombrich, Ernst: <i>Icones symbolicae</i>. A szimbolikus kifejezés filozófiái és ezek hatása a művészetre. In: Pál József (szerk.): <i>Az ikonológia elmélete. Szöveggyűjtemény az irodalom és a képzőművészet szimbolizmusáról</i>. Szeged, JATEPress, 1997. 31–114. - Kövecses Zoltán: <i>A metafora</i>. Gyakorlati bevezetés a kognitív nyelvészetbe. Budapest, Typotex Kiadó, 2005. - Szilágyi N. Sándor: <i>Hogyan teremtsünk világot?</i> Rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára. Kolozsvár, Erdélyi Tankönyvtanács, 1996. 78–98. - Tánczos Vilmos: „Sokan belefulladtak már a metaforák tengerébe.” Tánczos Vilmos néprajzkutatót kérdezi Balázs Géza. <i>Magyar Nyelvőr</i> 147. évf., 2023. július–szeptember, 3. szám, 277–293. Online: https://nyelvor.mnyknt.hu/wp-content/uploads/147301.pdf		
3. A levéltárak. Az életvilágok feltárása	Beszélgetések. Egyéni bemutatók. Dokumentumok tanulmányozása. Interaktív előadás a megküldött dokumentumok alapján stb. Írott és szóbeli szövegek elemzése. Esettanulmányok. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Tánczos Vilmos: Újabb adatok Petrás Ince János (1813–1886) életpályájához. In: Keszeg Vilmos–Szász István Szilárd–Zsigmond Júlia (szerk.): <i>Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 22. Néprajzi intézmények, kutatások, életpályák</i>. Kolozsvár, Kriza János Néprajzi Társaság, 2014. 421–436. - Tánczos Vilmos: <i>Petrás Ince János életvilágáról</i>. EthnoLore, 2026. (before publication)		
4. A csíksomlyói búcsú új kulturális ökonómiája	Beszélgetések. Egyéni bemutatók. Dokumentumok tanulmányozása. Interaktív előadás a megküldött dokumentumok alapján stb. Írott és szóbeli szövegek elemzése. Esettanulmányok. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
Tánczos Vilmos: Szempontok a csíksomlyói búcsú átalakulásának vizsgálatához. <i>Ethnographia</i> CXXXIV. 2023. 3. 556–575.		

- Tőke Sugárka: <i>A csíksomlyói pünkösdi búcsú vizuális reprezentációi az elektronikus és digitális korban</i>. Doktori dolgozat. Kolozsvár, BBTE, 2026. - Turner, Edith – Turner, Victor: <i>Image and Pilgrimage in Christian Culture</i>. New York, 1978.		
5. Képtelen képek, képtelen metaforák	Beszélgetések. Egyéni bemutatók. Dokumentumok tanulmányozása . Interaktív előadás a megküldött dokumentumok alapján stb. Írott és szóbeli szövegek elemzése. Esettanulmányok. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Tánczos Vilmos: A folklór-képek kétféle értelmezéséről. In: Szemerkenyi Ágnes (szerk.): <i>Folklór és vizuális kultúra</i>. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2007. 43–51. - Tánczos Vilmos: Néhány képtelen székely proverbium képi hátteréről. In: Szemerkenyi Ágnes (szerk.): <i>Folklór és nyelv</i>. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2010. 41–58.		
6. Elektronikus adatbázisépítés, digitalizálás a nyelvészetben. A dialektometria: a nyelvi adatok számítógépes összevetésén alapuló kvantitatív elemzési módszer (Az MTA Nyelvtudományi Intézet moldvai nyelvjárási szövegkorpusza , a MoMa adatbázis példája. Online: https://nlp.nytud.hu/csango/kapcsolat.html)	Beszélgetések. Egyéni bemutatók. Dokumentumok tanulmányozása. Interaktív előadás a megküldött dokumentumok alapján. Írott és szóbeli szövegek elemzése. Esettanulmányok. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Ilyefalvi Emese: <i>Ráolvasások a keresőben</i>. A folklórszövegek digitalizálásának elméleti, módszertani és technikai kérdései. Budapest, HUN-REN BTK Néprajztudományi Intézet, 2023. - Vargha Fruzsina Sára: Tánczos Vilmos moldvai gyűjtésének nyelvészeti feldolgozása. In: Iancu Laura (szerk.) <i>A moldvai magyarság kutatása a 21. században</i>. Tanulmányok Domokos Pál Péter tiszteletére. BTK Néprajztudományi Intézet, Budapest, 2021. 190–202. - Eris Elvira et alii: MoMa Moldvai magyar beszélt nyelvi, nyelvjárási korpusz. In: Bodó Csanád–Szabó Gergely (szerk.): <i>A szociolingvisztikai kutatás társadalmi hatásai</i>. Budapest, ELTE BTK, 2025. 105–118.		
7. A tárgyak életének idővonala	Beszélgetések. Egyéni bemutatók. Dokumentumok tanulmányozása . Interaktív előadás a megküldött dokumentumok alapján stb. Írott és szóbeli szövegek elemzése. Esettanulmányok. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Tánczos Vilmos: Hogyan idézik a tárgyak a múltat? Egy csíki gazdaság példája. In: Dóka Krisztina (szerk.): <i>Múltidéző. Írások a magyar népi kultúráról és örökségéről</i>. Magyarorsággutató Intézet, Budapest, 2023. 105–196. - Tánczos Vilmos: Hogyan halnak meg a népi tárgyak? Egy csíki gazdaság példája. In: Restás Attila–Varsányi Orsolya (szerk.): <i>A Magyarorsággutató Intézet Évkönyve 2023</i>. Budapest, Magyarorsággutató Intézet, 2024. 497–541.		
8. A nyelvi agresszió és bántalmazás	Beszélgetések. Interaktív előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
Batár Levente: Nyelvi agresszió – egy felmérés eredményeiről. In: Gecső Tamás – Sárdi Csilla (szerk.): <i>A kommunikáció nyelvészeti aspektusai</i>. Kodolányi János Főiskola – Tinta könyvkiadó, Székesfehérvár – Budapest, 2009. 22–26.		

- Borbás Gabriella Dóra: Szavakkal elkövetett bántalmazás. In: Geecső Tamás – Szabó Mihály (szerk.): <i>Egy- és többnyelvűség a nyelvben</i>. Kodolányi János Egyetem – Tinta könyvkiadó, Székesfehérvár – Budapest, 2018. pp. 26–35. - Pap, Kinga (2021) <i>A nyelvi agresszió kutatásának aktualitása és társadalmi jelentősége = The relevance and social significance of the research of language aggression</i>. ANYANYELVI KULTÚRAKÖZVETÍTÉS, 4 (1). pp. 3-19. https://real.mtak.hu/141651/		
9. A nyelvi udvariasság	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Brown, Penelope – Levinson, Stephan: Univerzálák a nyelvhasználatban: az udvariasság jelenségei. In: Síklaki István (szerk.): <i>Szóbeli befolyásolás II. Nyelv és szituáció</i>. Typotex, Budapest, 2008. pp. 37–114. - Eklics Kata: Udvariassági kifejezések a női és férfi műsorvezetők kommunikációjában. In: Geecső Tamás – Sárdi Csilla (szerk.): <i>A kommunikáció nyelvészeti aspektusai</i>. Kodolányi János Főiskola – Tinta könyvkiadó, Székesfehérvár – Budapest, 2009. 90–94. - Szili Katalin: Az udvariasság pragmatikája. <i>Magyar Nyelvőr</i> 2007: 3–17		
10. A vizualitás szerepe a kommunikációban	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Bubik Veronika – Simon Tünde: Vizuális kommunikáció: a 21. század domináns közlésmódja a kortárs művészetben és tudományban. <i>Neveléstudomány</i> 2016 (2): 29–42. Online: https://www.researchgate.net/publication/305269770_Vizualis_kommunikacio_a_21_szazad_dominans_kozles_modja_a_kortars_muveszetben_es_tudomanyban_megjelenese_a_vizualis_nevelesben - Sándor Zsuzsa (2004): A vizuális kommunikáció vizuális nyelvi jelkészlete és ennek struktúrája. <i>Zempléni múzsa</i>, 2004./2 http://www.zemplenimuzsa.hu/04_2/sandr_2.htm Simon Tünde – Kárpáti Andrea: Vizuális kommunikáció a tudományközvetítésben. <i>JEL-KÉP</i> 2018/4: 87–96. https://www.researchgate.net/publication/332509006_Vizualis_kommunikacioa_tudomanykozvetitesben		
11–12. Interkulturális kommunikáció	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Holló Dorottya: <i>Értsünk szót! Kultúra, nyelvtanítás, nyelvhasználat</i>. Akadémiai kiadó, Budapest, 2008. pp. 32–67; 143–148 (Hogyan látjuk a kultúrát? – A kultúra megjelenési formái; Kultúra és kommunikáció; A kultúra dimenziói; Interkulturális kommunikáció c. fejezetek) - Keszeg Vilmos: <i>Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség</i>. KJNT, 2008 pp. 115–185, 283–310. (Írásszokások; Írás és emlékezet; Az élettörténet: a személyes múlt megkonstruálása c. (al)fejezetek) - Nagy Colette: A kultúráközi kommunikáció modelljei. Az interkulturális kommunikációs kutatás gyakorlati vonatkozásai. In: Geecső Tamás – Szabó Mihály (szerk.): <i>Egy- és többnyelvűség a nyelvben</i>. Kodolányi János Egyetem – Tinta könyvkiadó, Székesfehérvár – Budapest, 2018. pp. 187–191.		
13. A humor szerepe a (tudományos) kommunikációban	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros

	alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Kaba Ariel: Mondjak egy viccet? A humor mint kommunikációattribútum. In: Gecső Tamás – Szabó Mihály (szerk.): <i>Egy- és többnyelvűség a nyelvben</i>. Kodolányi János Egyetem – Tinta könyvkiadó, Székesfehérvár – Budapest, 2018. pp. 138–144. - Zsigmond Győző. Népi kultúra és politikai humor Erdélyben. Az 1998-as év magyar politikai viccei Romániában. In: Jankovics József – Nyerges Judit (szerk.): <i>Hatalom és kultúra. Az V. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus (Jyväskylä, 2001- augusztus 6–10.) előadásai. I.</i> Nemzetközi Magyarorságtudományi Társaság, Budapest, 2004. pp. 576–582.		
14. Kultúra(fogyasztás) és műveltség	Beszélgetések. Interaktív vitaindító előadás a megküldött dokumentumok alapján. A forrásszövegek alapján készült kommentárok.	Minden előadás a hozzá tartozó szemináriummal szoros összefüggésben épül fel, s mindkettő a doktoranduszoknak a felvetett témához való hozzászólásaira helyezi a hangsúlyt.
- Barbier, Frédéric: <i>A könyv története</i>. Osiris kiadó, Bp., 2006. 186–194. (A közvélemény c. fejezetek) - Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor: <i>Rejtjelek 2. Fejezetek a mindennapi élet antropológiájából</i>. Kossuth könyvkiadó, Bp., 1995. pp. 81–102. (Művelt nép... Kulturális-műveltségi blokkok a társadalomban c. fejezet) - Mikos Éva: A kulturális örökség funkcióinak változása a 20. század társadalomtörténeti folyamatai tükrében. In: Jakab Albert Zsolt – Peti Lehel (szerk.): <i>Aranymadár. Tanulmányok Tánzos Vilmos tiszteletére</i>. KJNT – EME, 2019. pp. 985–998.		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 A végső jegy százalékos aránya
9.4 Előadás	Elméleti-módszertani és gyakorlati elemeket tartalmazó vizsga a kurzus témáihoz és szakirodalmához kapcsolódóan	Vizsga: ehhez a tantárgy felelősei közös megegyezéssel két vizsgaidőpontot választanak a hivatalos vizsgaidőszakban. A lehetséges minősítések: kiváló, jó, megfelelő vagy nem megfelelő.	50 %
9.5 Szeminárium / gyakorlat	Aktív részvétel a beszélgetésekben, olvasónaplók készítése a kurzus szakirodalmá alapján.	Folyamatos értékelés	50 %
9.6 Minimális teljesítménystandard			
A doktori disszertáció megfelelő elkészítésével kapcsolatos szempontok megértése (az előadáson elhangzottaknak és a filológia szakterület minimumkövetelményeinek megfelelően), az akadémiai etikára és integritásra vonatkozó szempontok tiszteletben tartásával; a szaknyelv helyes használata, a hallgató ismeri és betartja az akadémiai szövegalkotás normáit.			

A dékáni hivatali jóváhagyás dátuma
A dékán neve és aláírása
Conf. univ. dr. Rareș MOLDOVAN

10. Fenntartható fejlődési célok címkéi (Sustainable Development Goals)

		Általános fenntartható fejlődési címke						
								Nincs alkalmazható címke

Kitöltés dátuma:
2026.06.29.

Az előadás- és szemináriumfelelősök neve
és aláírása
TÁNCZOS Vilmos / FAZAKAS Emese

Jóváhagyás dátuma:
2026. július 3.

A Hungarológia Doktori Iskola igazgatójának a
jóváhagyása
Prof. univ. dr. habil. T. SZABÓ Levente

A dékáni hivatali jóváhagyás dátuma
A dékán neve és aláírása
Conf. univ. dr. Rareș MOLDOVAN